

KONEC DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY V ČESKOSLOVENSKU

OSVOBOZOVÁNÍ ČESKOSLOVENSKA

SLOVENSKÉ NÁRODNÍ POVSTÁNÍ

ČESKÉ KVĚTNOVÉ POVSTÁNÍ

KOŠICKÝ VLÁDNÍ PROGRAM

Slovenský odboj

- rozklad luďáckého režimu
- vzestup odboje na Slovensku, Ján Golián
- formování partyzánských jednotek
- 1943 Vánoční dohoda – program slovenského odboje, plán ozbrojeného povstání

Vánoční dohoda (1943)

- občanský a komunistický odboj
- Slovenská národní rada
- obnovení Československa, ale jako státu dvou rovnoprávných orgánů
- příprava celonárodního povstání (Vojenské ústředí)
- orientace na SSSR

Partyzánské skupiny

Vánoční dohoda

Ján Golian

Sovětská armáda
+
1. čs. armádní sbor
v čele L. Svoboda

Karpatsko – dukelská operace

- 8. září 1944 zahájena
- nelítostný boj, nebyl výcvik, špatná výzbroj, chybí zkušenosti
- nebyl proveden průzkum, chyby velitelů
- nedostatek komunikací, omezený horský terén
- únava, deprese vojáků
- 80 dní bojů o Karpaty, velké oběti (J. Šverma)
- vypálení osad
- 6. října 1944 vstup vojáků na Slovensko

Armádní generál Ludvík Svoboda

8. 9. 1944 – 28. 10. 1944

sovětský a německý tank

Dukla - kóta 534

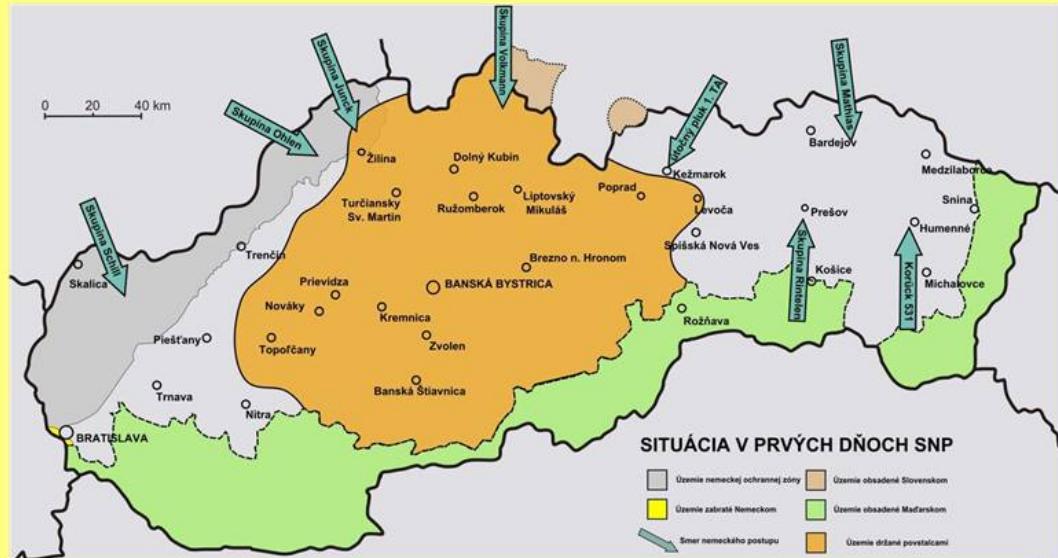
památník -
Dukla

1. čs armádní sbor

SNP – průběh bojů

- Banská Bystrica – centrem povstání
- Slovenská národní rada vydala
- Deklaraci slovenského národa – znovuobnovení společného státu Čechů a Slováků
- boje u Martina, Strečna, Telgártu
- Banská Bystrica padla, povstalci ustoupili do hor
- pomoc spojenců - materiální, USA, VB
- vojenská . SSSR

**Konec povstání
hromadné popravování
odvážení do koncentračních táborů**

vypáleno 102 vesnic

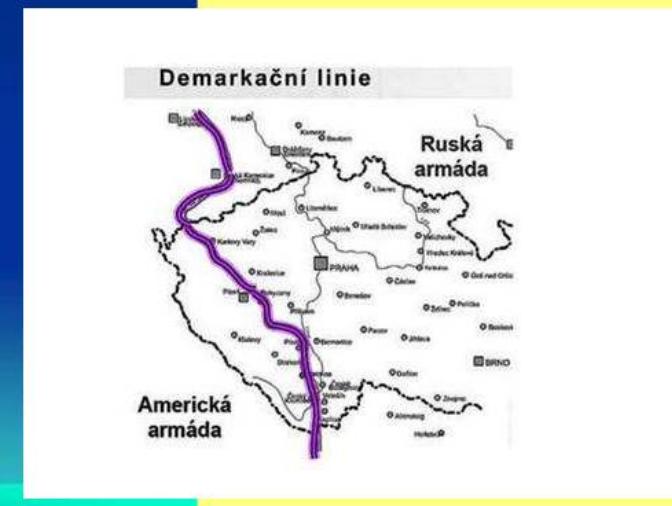
Význam SNP

- boj za obnovu Československé republiky
- ochota lidí být se za svobodu a demokracii
- Německo přišlo o jednoho ze spojenců
(Slovensko)

Osvobození Československa

- operace Rudé armády na trase Varšava - Berlín a Budapešť - Vídeň (Koněv, Malinovský, Jeremenko)
- osvobození Bratislavы, Brna, Ostravy
- postup amerických vojsk
- duben 1945, americká 3. armáda, generál George Patton
- demarkační linie (Karlovy Vary - Plzeň - České Budějovice)

1. ukrajinský front - Koněv

2. ukrajinský front - Malinovskij

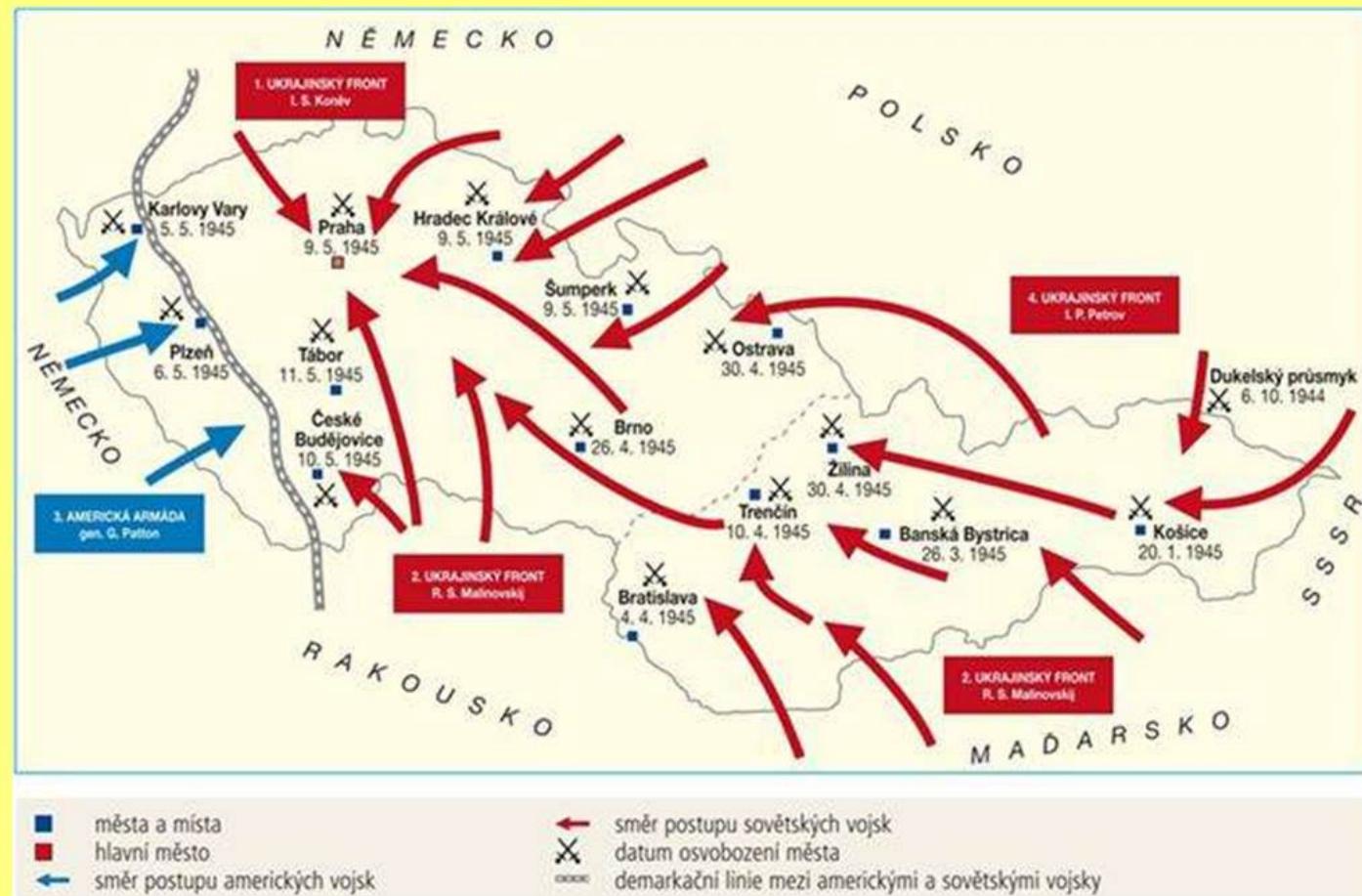
4. ukrajinský front - Jeremenko

1. americká armáda - Patton

pomoc

1. čs armádní sbor

rumunská armáda
- střední Morava

osvobození Brna

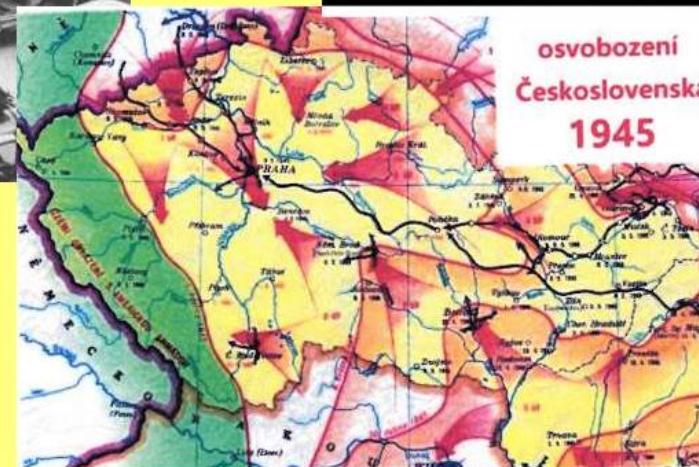
osvobození Ostravy

osvobození Plzně

osvobození
Československa
1945

Rumuni na Moravě

Košický vládní program

- Košice, 4.duben 1945
- první vláda Národní fronty Čechů a Slováků
- **Košický vládní program**
- formuloval zásady budování nového státu
- rovnoprávnost Čechů a Slováků
- potrestání zrádců a kolaborantů
- konfiskace majetku všech nepřátel republiky
- spojenectví se SSSR
- stvrzoval přechod Československa do sovětské sféry vlivu

Podkarpatská Rus

- součástí Československa od r. 1919
- nízká životní úroveň
- po válce odstoupení Podkarpatské Rusi SSSR a její spojení s Ukrajinou

Košice 1945: kormidlo směr Moskva

Košickým vládním programem vstoupilo Československo do sovětského područí

Po celou dobu druhé světové války zazářilo z Londýna i Moskvy, že o budoucnosti rozhodnou po sebe uzurpovaly téma všechnu politickou moc. Dostaly si vlastní předurčení před soudobou érou tzv.

Košický vládní program, do nějž komunisté prosadili své představy o politickém a ekonomickém systému země.

JAROSLAV HORÁČEK
historik

Obrusnou Československu po skončení války však rychle vymřely. Ke zjednotě českých a slovenských politických sil v důležitých Československých volebách vikářem zdejšího byl tehdy prezident odhalený Machačka, což se prezidentem říkalo a všechny expoziciemi považovalo za nejdůležitějšího člena československého parlamentu. Po skončení války byly Čechy a Slovensko frontálně drženy vedeními významnými politiky. Důležitou roli hrály Československé křesťanskodemokratické hnutí.

Ceskoslovenský svaz lidových sil byl významnou postavou ve středu Evropy. Na správce a jeho spoluvalděkem poslal Benáci jednou zprávu, jak odtrhnout se od civilizace českou frontou. Zatímco členové Benáci poslali do Moskvy

Výsledky košického vládního programu vznikly 1945. Vlajka ČSR je vlevo v pozadí. Vpravo vlny komunistického

Pražské květnové povstání

1945

rozsah povstání

- Celonárodní povstání v protektorátu bylo připravováno východní i západní složkou českého protinacistického odboje již od počátku roku 1945. **Jeho cílem mělo být zejména:**
- vytvoření podmínek pro rychlé osvobození Čech a Moravy od německé nadvlády
- minimalizace dalších válečných škod
- zamezení zničení či vyloupení průmyslového potenciálu Československa Němci.

Průběh pražského povstání

5.5. – 9.5.1945

4.května 1945

- První projevy otevřeného odporu proti fašistům
- Odstraňování německých nápisů

Pražské povstání

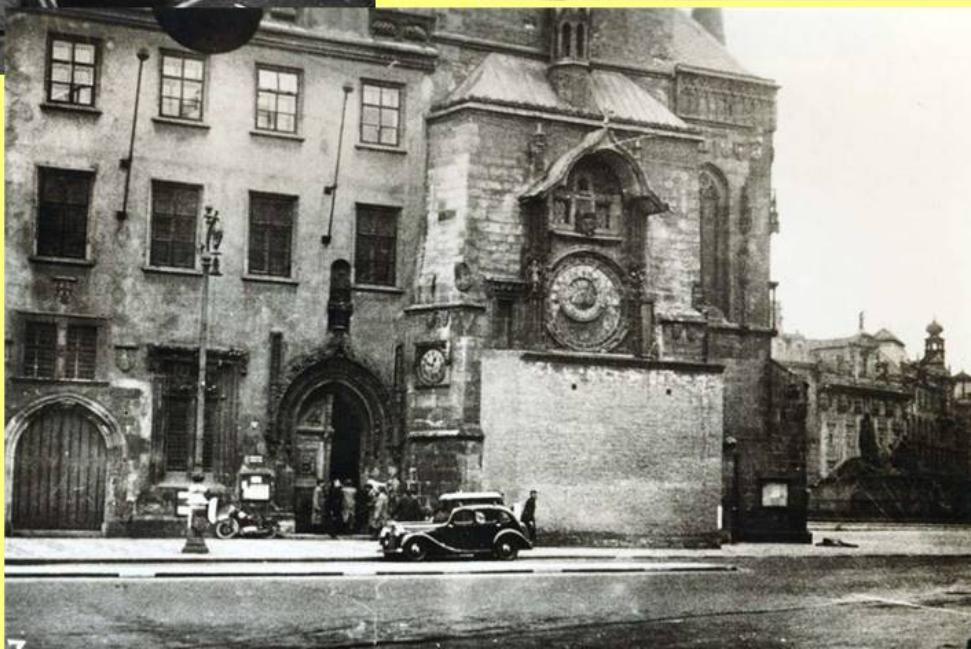
- 5. května – v čele Česká národní rada
- Těžké boje u rozhlasu
- V ulicích **1600 barikád**
- Nacisté – snaha probojovat se na západ – těžké boje, vyvražďování obyvatelstva, zapálena Staroměstská radnice

Osvobození Prahy

- 8. 5. – dohoda České národní rady o **kapitulaci německých vojsk** v Praze – měli složit zbraně a odejít do amerického zajetí
- **9. května – vjely do Prahy sovětské tanky** (+ příslušníci čs. Jednotek)
- 10. května přiletěla z Košic do Prahy vláda a prezident Edvard Beneš

budova rozhlasu

barikády

Test

1. Kdy a kde vypuklo Slovenské národní povstání?
2. Které město bylo centrem povstání?
3. Kde se nachází Dukla a co se tam odehrálo?
4. Co víš o partyzánském hnutí?
5. Jaké byly hlavní body Košického vládního programu?
6. Co je demarkační linie a která města ji tvořila?
7. Jmenuj jednoho sovětského a jednoho amerického generála, který se podílel na osvobození Československa.
8. Kdy začalo pražské povstání?
9. Kdo byl Ludvík Svoboda?
10. Proč si každoročně připomínáme osvobození naší republiky a konec druhé světové války?

